

ERDÉLYI GAZDA

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP.

A LAP AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI
EGYLET TULAJDONÁ.
TELEFON: 158 SZÁM.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET ÉS AZ ERDÉLYRÉSZI MÉHÉSZ
EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
KOLOZSVÁR, ATTILA-UTCZA 10 SZÁM
TELEFON: 158 SZÁM.

Az E. G. E. alapító tagdíja 2000 lel, rendes tagdíja évi 200 lel, kiscgazdák, gazdatisztek és gazd. alk. részére 150 lel. A tagok az Erdélyi Gazdát 100 lel pótdíj ellenében kapják. *rd*

A lapfelügyelő bizottság felügyelete mellett felelős szerkesztő és kiadó:

TÖRÖK BÁLINT
AZ E. G. E. TITKÁRA

Előfizetési díj nem tagok részére:
Egy évre 350 lel Negyed évre 100 lel
Fél évre 180 lel Egyes szám 7 lel

Az erdélyi szürke fajta tehének tejelése.

Irta: Dr. Szentkirályi Ákos.

Több ízben volt alkalmam régen is, újabban is, egészen pontos, megbízható adatokkal demonstrálni, miszerint az erdélyi szürke fajtaiban bőven található *nagyon jól tejelő tehenek*. Meggyőzni akartam a kérelkedőket és — mondhatni — a félrevezetteket afelől, hogy nem sok időt és nem nagy munkát kívánna: egy a *mai kívánalmaknak*, a fejlődésre és a termetre való figyelemmel is *megfelelő tejelő változatot* kitenyésztetni. Demonstrálni akartam másfelől, miszerint az erdélyi szürkemarha *már is különvált* magyarországi — *alföldi* — testvérétől és ettől — minden mástól eltekintve — kiválóképpen tejelőtehetsége miatt, jól megkülönböztethető. Miért is külön fajta gyanánt külön hely illeti meg az európai szarvasmarha fajták sorában.

Tullépném ennek a cikknek kiszabott határát, ha felsorakoztatnám az aradi, temesvári, nagyváradai szeszgyári nagyhizlalóktól annak idején személyesen szerzett információkat, melyeknek az a kijelentésük volt a véleje, hogy: az erdélyi szürke ökrök — kivált a kiscgazdák által felneveltek — egyre-másra hamarabb hiztak és jobban felhiztak, mint a velök egy jászolhoz kötött alföldi szürke ökrök. Sajnos, nem áll módomban a régen, több alkalommal közölt adatokat összegyűjteni. Határozottan emlékszem: beszélgetés rendén szóba került, miszerint a vásárolók ügyelnek *arra is, hogy a szarvak töve fehér-sárgás színű legyen, ne legyenek a szarvak durvák, tőben nagyon vastagok*. A jó hizás jelének tartották tehát: a szarvtőnek, az erdélyi szürke ökröknél tipikus színét és méretét.

Az erdélyi szürkemarha *fejlődésre* is különbözik, a tenyésztést befolyásoló összes környülműhatások hatására, a magyar alföldi szürkemarhától. Nemcsak a kistenyésztők istállójából kikerültek gyorsabb fejlődésűek, hanem a nagytenyésztések állatai is. Mindezt az „Erdélyi Gazda” 1925-i évfolyamában megjelent cikksorozatban*) igyekeztem magyarázni. A magyarországi országos gazdasági egylet által most kiadott „Magyarország Állattenyésztése” című gyönyörűen illusztrált könyv jeles írója is kiemeli, miszerint „*azt, hogy a magyar marhát korán fejlődő fajrává lehet változtatni és hushasznosítását fokozni lehet, igazolják az erdélyi tenyésztők így Teleki Arvéd gr., Sperker*

Ferenc (Ugron Zoltán, Sz. Á.)... tenyésztéinek ezen a téren elért sikerei.”

* * *

A tejtermelés lépést tart a tejfogyasztás növekedésével. Ott ahol a fogyasztás máról holnapra nagyon fokozódik, a kereskedelem tejet szerez, ahonnan hozhatja. A tejellátás másik faktora pedig — a termelés: szaporítja a fejőstehenek számát, okszerűbben-bővebben takarmányoz és mentől több jó fejőstehenet igyekszik előállítani — ha tenyésztéssel is foglalkozik, — egyvérben, avagy keresztezéssel, ahogy hamarabban és hasznosabban lehet. Ennek a tenyésztési eljárásnak, a legidőbb esetben semmi köze *a fajtatenyésztéssel*. Sok helyt azonban az első lépés volt a fajtatenyésztésre

Valamennyi ma hirneves tejelőfajta hazájának népe tejivó, vaj, sajtfogyasztó volt. Azzá lett, mert a haza természeti viszonyai mellett a tehenek is, juhok is több tejet adtak, mint amennyit a borju, a bárány elfogyaszthatott. Avagy pedig az anyatermészet oltotta bele a tejkedvelést és ezzel az akaratot állatai tejelését kimivelni?

Svájc idegenforgalmának, Hollandia tengeri kereskedelmének növekedésével, évről-évre mind több tejet, vajra, sajtra volt szüksége, a belső fogyasztásra, a hajók ellátására, az ementali, az edami stb. sajtokat jól fizető külföld kielégítésére. Mindez a zsebet piszkálva sarkalta a svájci, a hollandi gazdákat szarvasmarha-fajtaik tejelő tehetségének kimivelésére. Kezdetből fogva a fajtatenyésztés dominált. Egyfelől, mert volt idejük, mert ragaszkodtak fajtaikhoz, mert ezek igavonótehetségét sem gyalázták le a szakirók; másfelől, mert hamar észrevéve a „külső országok” sovárgását, magatehetetlenségét: jól beharangoztak fajtaiknak. A hol kellett, amikor kellett rokonvért, sőt idegen vért is segítségül vettek a természet, a szín, a termelőerők javítására. A fajta zászlóhoz azonban ragaszkodtak.

Magyarországon a szarvasmarhatenyésztés berkeiben még mindig csend honol, Erdélyszerte szintén, amikor a nyugati országokban már mindenütt szorgos munka folyt. Akik az ország hajóját kormányozták, informálva voltak afelől, hogy a szürkemarha tenyésztői el látják Ausztriát, Csehországot is jó igásökrökkel, a székvárost kitűnő husállatokkal. Tudták, hogy Tirolnak, Salzburgnak hasznára válik, ha felesleges tejelő teheneket Magyarországon jól elhelyezni lehet — nem tartották mindezt szükségesnek, hogy a szarvasmarhatenyésztés berkeinek csendje zavartassék.

A szürkemarha hazájának legtöbb vidé-

kén az időjárás és a legelőviszonyok nem serkentették a tejelés energiáját élénk tevékenységre. Nem volt tejivó a lakosság. Faluhelyt, aki kinőt a gyerek sorból „*harapnivalót*” kértkapott, gazda, cseléd egyaránt, még a lehélnép is. A városokban is valami „*élet*” kaptak a háztartásbeli alkalmazottak reggelire, uzsonnára, nem pedig kávé. Nálunk ez így volt kisgyerekek koromban. Mikor átvettem a kolozsvári gazdasági tanintézet igazgatóját, egy fél kupa tejet adtam azoknak a béresasszonyoknak, akik gyereket szoptattak. A tanintézeti orvos sokszor panaszkolt, mennyit kell némelyik asszonnyal bajlódni, hogy tejivásra szoktassa és a gyermeknek is tejet adjon — ne pedig ruhába kötött puliszkát.

1867 után telpezsdült a városi élet Erdélyszerte. Szaporodni kezdett a városi tejfogyasztó közönség. Nemsokára kevés lett a tej. A városok körül tejgazdaságok keletkeztek. És — a 70 es években már nagyon hangoztatták: az erdélyi szürke marha nem alkalmas tejelő tenyésztések alakítására. Kiadatott a jelszó: „külföldi fajtákat kell behozni.”

Erre — modhatni — demonstrációképen Br. Jósika Gábor újra szervezte a szamosfalvi tenyésztéssel összekötött szürke tehenekből álló nagy tejgazdaságát, Lészai Ferenc ugyanilyen céllal a magyarborgóit. A kolozsvári gazdasági tanintézet szürke fajta tenyésztése felosztatásának elhalasztása kieszközöltetett. Az E. G. E. nyomtatékos sürgetésére, állami tenyésztés létesített az erdélyi szürke fajta tejelő tehetségének kimivelésére. Az 1880-as évek elején — több éven át egész Erdélyt beutazva az állam részére szürke bikák vásárlása végett — illetékes helyen ajánlatot tettem, hogy egy év folyásán 500 olyan szürke tehenet fogok kijelölni, hatósági ellenőrzés mellett való próbafejésre, nagyobb tenyésztésekben, a kolozsvári gazdáknál, a nyárádmén és néhány udvarhelymegyei községben, melyek 1600 liternél több tejet adnak borjazástól elapasztásig, a borjunak hagyott tejen kívül.

Ezekben a mozgalmas időkben s részben később gyűjtöttem a következő kimutatásba foglalt adatokat.

Bizonyítani akartam, hogy rövid időben lehetett volna 100 jó fejős tehénből álló tenyésztést összehozni, melyből néhány nemzedék rendén — egy jól tejelő törzset létrehozni — nem nagy fáradságba került volna.

Most is meglehetne tenni.

A kolozsvári gazdasági tanintézet 14 tehénből álló erdélyi szürke fajta tenyésztéséből adott, a fejesi napló adatai szerint 1874-ben:

„Gazdák” Általános biztosító Részvénytársaság.

3708

Székhelye: Arad. Hlilgazgatóságok: Kolozsvár, Temesvár. Vezérképviseletőség: Arad, Brassó, Nagyvárad, Marosvásárhely, Déva, Dicsőszentmárton Gyulafehérvár, Nagyenyed, Szatmár és Nagyszében. Elfogad tűz, lég, élet, állat, betöréses lopás, baleset, szavatossági, szállítmány és üveg biztosításokat. — Egyesületi tagok külön kedvezményben részesülnek. Minden biztosítási ügyben részletes tájékoztató nyújtanak a vezérképviseletőség és egyesületünk titkári hivatala

a Csákó,	márc.	21—okt.	30	—	2141	l. tejet
„ Csinos,	febr.	20—okt.	27	—	1886	„
„ Szőke I.,	febr.	20—okt.	30	—	1804	„
„ Szemők,	ápr.	19—jan.	20	—	1765	„
„ Szőke III.	márc.	6—okt.	16	—	1611	„
„ Szilaj,	febr.	23—nov.	1	—	1581	„

Br. Jósika Gábor szamosfalvi 60—80 erdélyi szürkefajta tehénből álló tejgazdaságában, 1889 év folyásán, a tehének egy részének tejelését 10 naponként eszközölt próbafejéssel állapították meg. Ezek közül adott:*)

Bojtos	jan.	1—szept.	5	—	2618	l. tejet
Kajla	„	10—	8	—	2256	„
Mozsár I.	„	13—okt.	16	—	2572	„
Babiska	„	13—	15	—	2178	„
Mozsár II.	„	16—	6	—	2068	„
Linda	„	28—	15	—	2715	„
Mundra	febr.	6—	25	—	2380	„
Mozsár III.	„	12—	25	—	2561	„
Virág	„	15—	15	—	2246	„
Bingyó	„	21—	24	—	2530	„

Ifj. Lészay Ferenc magyargorbói erdélyi szürke fajtából álló tenyésztésében 1896. év folyásán lelelt 24 tehén. Ezek közül adott:**)

Kondor,	10 hó	20 nap	alatt	1457	l. tejet
Czifra,	10	—	—	1495	„
Szőke,	10	20	—	1780	„
Szilaj II.	8	16	—	1620	„
Bojtos,	10	25	—	1965	„
Lombos,	10	19	—	1992	„
Csendes,	7	18	—	2366	„
Sugár,	8	27	—	1736	„

„A Kolozsvári éves tejelőverseny eredményei” cím alatt az „Erdélyi Gazda” 1913—39. számában Török Bálint által közölt cikkből veszem át a következő adatokat azzal a megjegyzéssel, hogy a kolozsvári gazdák törzskönyvezett erdélyi szürke teheneinek próbafejése, állami vajmester asszisztálása mellett, kéthetenként történt. Adott:

Bojtos,	324	fejési nap	alatt	—	1596	l. tejet
Szőke	365	„	„	—	1577	„
Kondor	301	„	„	—	1787	„
Szőke	294	„	„	—	1846	„
Virág	341	„	„	—	2068	„
Ficzko	325	„	„	—	3503	„
Kondor	290	„	„	—	2416	„
Szarvas	263	„	„	—	1622	„
Szarvas	306	„	„	—	2212	„
Rendes	285	„	„	—	1818	„
Körmös	365	„	„	—	1742	„

Ezekon kívül még sok 1500 literen felüli szürke tehén volt a kolozsvári gazdák kezén, de törzskönyvelve nem lettek. Ha a közölt tejmennyiséghez még a borju által elszórt — egyre másra — 300 liter is hozzászámoljuk (és ezt, ezen cikk rendén közölt mindennel meg kell tenni) egészen nyugodtan elfogadhatjuk a magyar statisztikai hivatal 1900. évi kiadványában közölt azt a fejés eredményt: hogy Kolozsvár th. város *kisgazdaságaiban, a magyar erdélyi fajta tehének, egy év alatt átlagosan 1660 liter tejet adtak.*

Az „Allattenyésztők Lapja” 1925—12. száma ismerteti Bakó István fehérgyarmati magyar szürke szarvasmarha tenyésztését, közölve, hogy a tehének évi tejhozama meghaladja a 2400 litert.

Nem tartom szükségesnek a felsorolt tejelési adatok jelentőségét magyarázni. Szükségesnek vélem azonban tenyésztőink figyelmét felhívni arra, hogy újabban Magyarországon is sürgetik a szürke fajta olyan irányban való mivelését, amilyent az erdélyi tenyésztők már régóta követnek. Az „Allattenyésztők Lapja” 1926—11. számában reprodukálja Meissner Károlynak a „Tiszántul”-ban megjelent „A magyar marha tenyésztésének felkarolása” című cikkét. A „Köztelek” 1926—40. ik számában pedig érdekes cikk jelent meg „A magyar-

fajta szarvasmarha” cím alatt Neumann Lajosól.

Ugy rémlik, hogy Kovácsy Béla kedves veterán íróársam kissé hamar *kongatta meg a halálharangot*, egyik előkelő magyarországi szaklapban, a *szürke marha fölött!*

A cséplőgép üzemzavarai folytán előálló szemvesztesség okairól és azok megszüntetéséről.

Összeállította: Paull Kálmán okl. gazda, vizsgázott cséplőgépezelő.

Az „Ellenzék” aug. 17-iki számában megjelent és a gazda közönségnek azon általános panaszára vonatkozó közleményére, hogy az idei drága cséplés mellett a rosszul kijavított és a nem szakember által vezetett cséplőgépek nagy veszteséget okoznak a gazdáknak az által, hogy sok szem marad a kalászból stb., — indítatva érezttem magamat arra, hogy úgy a kisgazdatársadalomnak, valamint a cséplőgép tulajdonosoknak rendelkezésére bocsássam fent említett közleményben foglaltak orvoslására szolgáló ismereteimet, részben saját tapasztalataim, részben Balasa Frigyes, valamint Lencz Ödön erre vonatkozó munkái alapján.

Ámbár nálunk a legkülönbözőbb típusú cséplőgépek vannak forgalomban, nagy átlagban azonban, a munka elvégzésére vonatkozólag, szerkezetük, illetőleg főbb részeinek elnevezése egyezik egymással, — és mindegyikük többé-kevésbé tökéletes munkát végezhet, ha megfelelő egyén kezeli azokat, aki az esetleges üzemi zavarokat és hibákat azonnal felismeri.

Alant felsorolt üzemi zavarok által 2 százaléktól esetleg 5 százalékgig menő szemvesztesség érheti a gazdát, ami korántsem csekély, ha még hozzá számoljuk a cseplésért járó ellenértéket is.

Ezen szemvesztések 6 csoportra oszlanak: u. m. I. Ha a gép törri a szemet, II. Ha szem marad a polyvában, III. Ha szem marad a törekben, IV. Ha szem marad a szalmában, V. Ha csépeletlen kalász marad a szalmában és végül VI. Ha csépeletlen kalász marad a polyvában. Ezeknek okai a következők lehetnek.

I. Tört, vagy repedt szem:

Vagy a dob törri a szemeket, vagy a toklászó. Hogy a kettő közül melyik, azt megtudhatjuk, ha az elevátor alsórészen lévő megszekrény fenék-tisztító tolókáját kihuzzuk és látjuk, hogy tört szemek is vannak a kihulló mag között, akkor a dob törri azokat. — Ha tört szem nincs, vagy csak nagyon kevés és nincs arányban a zsákoló, illetőleg osztályozóból kihulló törri szemekkel, — akkor a toklászó törri azokat.

a) A dob törheti a szemeket:

1. Ha a buza nagyon acélos, a szem ebből kifolyólag ridegebb és könnyen törrik. Segíthetünk rajta, ha a kosarat távolabb állítjuk, vagy gyengébben etetünk.

2. Ha dob percnkénti fordulata több, mint ami a cséplőgépen jelezve van. Ez megtörténik akkor, ha a hajtó motor percnkénti fordulata nagyobb a megengedettnél, — vagy pedig a dobtengely hajtott szijkorongja kicsi.

3. Ha a kosárlécek és doblécek rosszul vannak szerelve, vagyis egyesek közülük túl magasak. — Szeges dobnál, ha a kosárszeg legfelsőbb pontja 5 mm-nél kisebb távolságra van a dobléctől.

4. Ha a kosár túl közel van állítva.

5. Ha a kosarat az egész felületén egyenlő szorosra vesszük és nem pedig mint ahogy azt kell, — garatszerűleg.

6. Ha a dob és kosárlécek még teljesen újak, ez azonban a kopás által rövid idő múlva magától megszűnik.

7. Végül pedig, ha a szemek igen egyenlőtlenek, ez azonban már nem a gép hibája, hanem a magokat elvető gazdáé.

b) A toklászó törri a szemeket:

1. Ha a toklászó fordulata nagyobb a megengedettnél, mivel a szijjátéval rossz.

2. Ha a toklászó túl van tömve.

3. Ha a toklászó lécek, vagy keverő szárnyak rosszul vannak beállítva.

4. Ha a toklászó lécek és kések, vagy verők még újak

Sokkal nagyobb azonban a kár a gazdára nézve, ha csépeletlen kalász megy ki a szalmával, ha ezeket megtaláljuk a törek közt is, — ha a szemvesztéséget felismerjük a polyvában.

II. Szem marad a polyvában; ennek oka lehet:

1. A nagyszelű szélárama túl erős, ez történik, ha a fordulat szám túl nagy, vagy ha sok levegőt szív a szelelő a nagy nyílás folytán.

2. Ha a polyva-kifuvó deszka le van sülyeszve.

3. Ha a szemfogó-léc nincs felszerelve, vagy letört.

4. Ha a polyva-rosta lyukacsai kicsinyek és nem felelnek meg a csépelelő anyagnak.

5. Ha a polyva-rosta be van dugulva.

6. Ha a cséplőgép beállítása sem hosszában, sem keresztben nem vízszintes.

7. Ha nedves gabonát csépelelünk, mivel ebben az esetben a széláramot fokozni kell, miáltal ugyan az az eset áll elő, mint az 1. pont alatt. — Ilyenkor megemeljük egy kissé a polyva-rostát és amennyire csak lehet a polyva-kifuvó-deszkát.

8. Ha a polyva-rosta nagyon előre lejt.

9. Ha a szorult szemű, vagy csirázásnak indult szemű csépelelünk, mert ez esetben a polyva és a szem súlya majdnem egyforma. — Ebben az esetben a légáramot csökkentjük és a polyva-rostát kissé és a polyva-kifuvó-deszkát, amennyire lehet, felemeljük.

10. Ha a szelelő, a polyva-kifuvó deszka és a polyva-rosta működése nincs összhangban egymással.

11. Főleg továbbá mindazon esetekben, mikor a nagy rázó-szekrény túlfolyik.

Ez bekövetkezik, ha a rázási sebesség kicsi (szerelési hiba folytán holt járáások vannak, vagy a törekrázó fordulata kevés).

Ha a széláram gyenge, ha a törekrosta kellenél több anyagot ereszt keresztül, amennyiben tulgyors a gép járása, túl száraz az anyag, vagy nagy a törekrosta lyukbősége.

Ha a szem-rosta nem felel meg a csépelelő anyagnak és a rostalyukak átmérőit túl kicsinyek.

Ha a polyva-kifuvó-deszka állása magas, vagy a szem-rosta tolókája nagyon fel van emelve.

Ha nem erősítettük a széláramot, amikor nedves anyagot csépelelünk.

Ha a porrosta eldugul az apróbb gyommagvak zab, vagy repcefélék miatt, ilyenkor a porrosta helyére sima lemezt teszünk.

Ha az elevátor nem győzi a szemet a gyűjtőszekrényből eltávolítani, mivel a kupák szija laza, vagy a hajtószij nincs gyantázva, ez történik akkor, ha a dob tengely járása lassu, ha a nedves szem a kupa szijkorong alá kerül, ami azt szétmalasztja, minek következtében a kupaszij csúszik, vagy a kupák visszajutnak a szemeket mivel azok rosszul vannak felerősítve és előre buknak. Zab cséplésnél, ha az bőségesen fizet, szintén előfordulhat, hogy a szem az elevátor nem győzi felhordani. — Ilyenkor vagy gyengébben etetünk, vagy időnként a kiömlést fellapátoljuk. (Folyt. köv.)

USPULUN

a legjobb szer a gabona csávázására, üszög, fuzarium, árparozsda, zabporüszög stb. ellen.

Kapható a vezérképviselőnél:

Erdélyi Szász Gazdaeágl Egyesület árucarnoka
Nagyszeben—Sibiu. 4948

*) Közöltem az „Vertv. Landwirtsch. Wochenblatt 1890 évi 29. ik számában.

**) I. „Erdélyi Gazda” 1896—12 sz. „A magyar erdélyi tehén tejelési eredményei” Ifj. Lészay.

Kérdés—felelet.

A moha irtása.

(Egyben felelet az alsócsernátoni „Hangya” szövetkezet által beküldött kérdésre.)

Ami a mohának a rétekről és legelőkről való irtását illeti, erre nézve figyelembe kell venni, hogy a moha a kiélt, sovány és rosszul gondozott réteket és a nedves legelőket és árnyékos, nyirkos gyepterületeket szokta ellepni, a hol a moha fokról-fokra kiszorítja a jó füveket. A moha száraz helyeken is előfordul, legfőképpen az elhanyagolt és terméketlen réteken és legelőkön. Ezért az elmosódott réteket egyrészt trágyázással javíthatjuk meg, ami által a jó réti füvek tenyésztését elősegítjük, másrészt, ha tulságosan nedves a rét, akkor az alagszóvezés is használ, mert ezáltal elvonjuk a mohától a neki szükséges sok vizet. A mohát az elmosódott rétről azáltal irtathatjuk ki, ha a mohos rétet 5—10 százalékos vasgálicoldattal megöntözzük, vagy pedig poralakban szórjuk a rétre a vasgálicot. A vasgálic u. i. kiöli a mohot, míg a jó réti füvek tovább fejlődnek tőle. A meszezés is használ valamelyest a moha ellen, továbbá a hamuval való beszórás és a fogasolás is, kivált kora tavasszal.

Nagyon használ a rétnak, ha szeptember—októberben, vagy februárban, avagy márciusban a rétet vagy legelőt nehéz rétboronával jól megjárattuk, vagy vasgareblyével jól meggereblyézzük. Ezt addig kell végezni, amíg a rét talaja jól át van áztatva az esőtől, vagy a téli nedvességtől.

Ha télire trágyát teregetünk ki a gyepre, vagy ha módunkban van kosarazás által a rétet megtrágyáztatni, azzal is elősegíthetjük a jó réti füvek gyarapodását és a moha hátraszorítását.

P. B.

EGYLETI ÉLET.

Az Erdélyi Gazdasági Egylet T. tagjaihoz!

Az E. G. E. alapszabályai értelmében az egyesületi tagdíjak január hó 1-én esedékesek.

Tisztelettel felkérjük ezért az E. G. E. összes tagdíjfizetési kötelezettséget vállalt tagjait, hogy úgy a folyó évre esedékes tagdíjakat, mint az Erdélyi Gazda előfizetése címén megállapított évi 100 L. pótdíjat az esetleges hátralékok összegével együtt sziveskedjenek a levélbeli felszólítások bevétele nélkül jelen sorok olvasása napján beküldeni az E. G. E. titkári hivatala címére.

A tagdíjait késedelmesen küldő tagok, a késedelem folytán kamatvesztést, a könyvelés folytán idővesztést, a felszólítás és bélyegdíj kapcsán kiadástöbbletet okoznak az anyagiakban amugy is szűkölködő egyesületünknek.

Tagdíjnyugtázás.

Az E. G. E. titkári hivatalához a következő összegek küldettek be:

2000 L. alapító tagdíjat fizetett: Hitelszövetkezet Vargyas.

1925. évre 100 L. E. G. pótdíjat fizetett: Szabó György Csikszereda.

1926. évre 150 L. tagdíjat fizetett: Gál Lajos Alsógárd, Réthy László Kolozsvár, Dezső Miklós Nagyenyed (100 L.), Buchinger Mihály Zabola (70 L.)

1926. évre 200 L. tagdíjat fizetett: Dáné Karoly Alsóbajom, Gulácsy János Ádámos (100 L.), dr. Szász Ferenc Dezmér (100 L.), Bodor Kálmán Sillelmed (100 L.), Szász Ferenc Pusztakamarás (100 L.), Gy. Rosenberger Sándor Kolozsvár (100 L.)

1926. évre 100 L. E. G. pótdíjat fizetett: Hitelszövetkezet Vargyas, Dáné Karoly Alsóbajom, Gál Lajos Alsógárd, Bodor Kálmán Sillelmed (20 L.), Szász Ferenc Pusztakamarás (20 L.), Réthy László Kolozsvár, Kubinyi Géza Felsőgárd (50 L.)

1927. évre 100 L. E. G. pótdíjat fizetett: Gulácsy János Ádámos.

Cukorrépatermelői vándorgyűlés. A marosvásárhelyi cukorgyár körletéhez tartozó cukorrépatermelők szeptember hó folyamán a Torda melletti Keresztes községben Lázár Simon gazdaságában vándorgyűlést tartanak, amelyen Szász Ferenc pusztakamarási földbíró, Boroczy László urad. főintéző és dr. Páter Béla c. gazd. ak. igazgató fognak előadásokat tartani termelési, takarmányozási és növényvédelmi kérdésekről. A gyűlés napját lapunk legközelebbi számában közölni fogjuk.

Törvények, rendeletek.

Egy százalékos bélyegilleték a gabona-eladásnál. Köztudomásu, hogy a gabona eladásánál a termelőnek a forgalmi adón kívül akár írásos, akár szóbeli szerződés esetén 1 százalékos timbru-proporcionált, bélyegilletéket is le kell rónia. Ezen 1 százalékos bélyegilleték fizetése alól a gazdák, amennyiben az eladás 2000 lejen aluli tételekben történik, mentesek.

Aranyér
„Anusol” Soedecke

Aranyér ellen több mint 25 éve a legjobban elismert szer.

Egyszerű alkalmazás, biztos siker. Minden fájdalmat azonnal megszüntet és meggyógyítja a gyuladt, sebes és vérző helyeket. Ártalmatlan alkatrészekből mentes. Reggel és este egy kúpocskát a végbélbe bevezetve.

3932
Minden patikában és drogériában kapható.

Raktár: F. H. MEES
BUCURESTI, Cal. Grivitei 61
Gyár címe: Soedecke & Co. chem. fabr. Leipzig.

Irodalmi Szemle.

A cukorrépa termelése. Irta: Nagy Endre, a Szolnokdobokavármegyei Gazdasági Egylet titkára. Az E. G. E. Irodalmi Szakosztályának kiadásában eddig 61. 10 különböző mezőgazdasági vonatkozású füzet jelent meg. A héten hagyta el a sajtót a cukorrépa termeléséről szóló füzet, mely 5 iv terjedelemben számos ábrával díszítve tárgyalja a cukorrépatermelés kérdését. — A szerző a bel- és külföldi szakirodalom, a gyakorlati élet ismerete és a cukorgyáraktól, valamint a Cukorrépa Termelők Szövetségének tagjaitól szerzett adatok beható mérlegelése és tanulmányozása alapján írta meg népies modorban a munkát. Az erdélyi magyar mezőgazdasági szakirodalom egy értékes munkával szaporodott ezzel. A füzet külön fejezetekben ismerteti a cukorrépa termelés történetét, a mivélés módját, a termeléshez szükséges gépeket, eszközöket, anyagokat, az istálló- és műtrágyázási kísérleteket és azok eredményeit, a répa betegségeit és ellenségeit, a cukorgyári melléktermékek értékesítési módját, a termelők szövetségének alapszabályait stb. A füzet ára 40 lej. Megrendelhető az E. G. E. titkári hivatalában Cluj—Kolozsvár Str. Mureşan (Attila u.) 10.

Vegyes közlemények.

Meghívó. Az Erdélyrészi Méhész Egyesület az Udvarhelyvármegyei Méhész Egyesülettel karöltve *folyó évi szeptember hó 12-én Székelyudvarhelyen a róm. kath. főgimnázium dísztermében d. e. 10 órakor méhészeti vándorgyűlést rendez, amelyre az összes méhész-társakat tisztelettel meghívjuk. Kolozsvár, 1926. aug. hó 12-én. Lakatos Tivadar az U. M. E. elnöke, Br. Jósika Gábor az E. M. E. elnöke. Török Bálint az E. M. E. főtitkára. Tárgyszorozat: 1. Elnöki megnyitó. 2. Dr. László Márton (Nagyiklód) E. M. E. alelnök előadása: a fajnemesítésről. 3. Szentpétery György (Erzsébetváros) E. M. E. ig. vál. tag előadása: a betelelésről. 4. Fülel Endre, az U. M. E. tagja előadása: a méhek életéről. 5. Dr. Fosztó Béla (Alsófüle) E. M. E. tag előadása: Udvarhelyvármegye méhlegelőjéről. 6. Lakatos Tivadar (Székelyudvarhely) az U. M. E. elnöke előadása: a Hargita-kaptárról.*

Időjárás. A butfalusi cukorgyár meteorológiai állomása augusztus hóra vonatkozóan az időjárást illetőleg a következő megfigyeléseket tette: A maximális légnyomás 725.4 volt augusztus 31-én, a minimum pedig 712.4 aug. 1-én. A legnagyobb meleget 28.0 C t augusztus 22-én észlelték, a legkisebb meleg pedig 29.én 6.3 C. volt. Az augusztus havi középhőmérsékletet 15.86 C.-ban állapították meg. A legnagyobb csapadék 9-én 11.2 mm. volt. A csapadék egész havi mennyisége 49.5 mm., a csapadékos napok száma 17 volt.

Az árvízkarosultak az adófizetésre halasztást kaptak. A pénzügyminiszterium rendeletet adott ki, mely szerint az árvíz- és jégveressújtotta községek lakosai Erdélyben és Bánátban adófizetési haladékot kapnak. A rendeletet a pénzügyigazgatóságok fogják alkalmazni, úgy, hogy csak az arra rászorultak részesüljenek e kedvezményben.

Helyreigazítás. Lapunk legutóbbi számának első oldalán a harmadik hasáb hetedik bekezdése negyedik sorába sajtóhiba csuszott be. Ez a sor helyesbítve így olvasandó: ... „ugy a fennmaradó rész átlag 10 (nem 20) mázsa termést...”

A cukorrépa és répaszelet vasuti fuvardíja. Folyó hó 15-én lép életbe az új vasuti tarifa. A cukorrépatermelő gazdaközönseget érzékenyen érintik az új tarifa tételei, mert úgy a cukorrépa, mint a szelet fuvardíjának 50 százalékgig menő emelkedését jelentik. Ha figyelmesen megnézzük az új díjszabást, azt látjuk, hogy minél jobban kihasználjuk a waggont és minél nagyobb waggonokban szállítunk, annál olcsóbb a szállítás. Ezért a szeletszállításnál lehetőleg 15—20 tonnás kocsit kell igénybe venniük a gazdáknak. Lapunk mult számában közöltük a szeptember hó 15-ig érvényben levő répa- és szeletfuvardíjakat, az alábbiakban közöljük a 15 étől érvénybe lépő új díjtételeket. Minthogy gazdaközönségünket főként a szelet fuvardíja érdekli, ezért az alábbiakban annak a fuvardíját közöljük azzal a megjegyzéssel, hogy az első számoszlop a kilométereket jelzi, a második számoszlop az 50 mázsaig terhelt waggonok fuvardíját, a harmadik 50—100, a negyedik 100—150, az ötödik pedig 150 mázsan felüli tételekre vonatkozik:

1—	5-ig	2	2	1	1
6—	10 ig	2	2	1	1
11—	15-ig	4	3	2	2
16—	20-ig	6	5	3	3
21—	25-ig	6	5	3	3
26—	30 ig	8	6	4	4
31—	35 ig	8	6	4	4
36—	40-ig	10	8	6	5
41—	45-ig	12	9	8	6
46—	50 ig	14	11	8	7
51—	55-ig	14	11	8	7
56—	60 ig	16	12	9	8

61— 65-ig	16	12	9	8
66— 70-ig	18	14	10	9
71— 75-ig	18	14	10	9
76— 80-ig	20	15	11	10
81— 85-ig	22	17	12	11
86— 90-ig	24	18	13	12
91— 95-ig	24	18	13	12
96— 100-ig	26	20	14	13
101— 105-ig	28	21	15	14
106— 110-ig	28	21	15	14
111— 115-ig	30	23	17	15
116— 120-ig	30	23	17	15
121— 125-ig	32	24	18	16
126— 130-ig	32	24	18	16
131— 135-ig	34	26	19	17
136— 140-ig	34	27	19	17
141— 145-ig	36	27	20	18
146— 150-ig	36	29	20	18
151— 155-ig	38	30	21	19
156— 160-ig	38	30	21	19
161— 165-ig	40	32	22	20
166— 170-ig	40	32	22	20
171— 175-ig	42	33	23	21
176— 180-ig	42	33	23	21
181— 185-ig	44	35	24	22
186— 190-ig	44	35	24	22
191— 195-ig	46	36	25	23
196— 200-ig	46	38	25	23
201— 210-ig	48	39	26	24
211— 220-ig	50	41	28	25
221— 230-ig	52	42	29	26
231— 240-ig	54	44	30	27
241— 250-ig	56	45	31	28
251— 260-ig	58	47	32	29
261— 270-ig	60	48	33	30
271— 280-ig	62	48	34	31
281— 290-ig	64	50	35	32
291— 300-ig	64	51	32	33
301— 310-ig	66	53	36	33
311— 320-ig	68	54	37	34
321— 330-ig	70	56	39	35
331— 340-ig	72	57	40	36
341— 350-ig	74	59	41	37
351— 360-ig	76	60	42	38
361— 370-ig	78	62	43	39
371— 380-ig	80	62	44	40
381— 390-ig	82	63	45	41
391— 400-ig	82	65	45	41
401— 410-ig	84	66	46	42
411— 420-ig	86	68	47	43
421— 430-ig	88	69	48	44
431— 440-ig	90	71	50	45
441— 450-ig	92	72	51	46
451— 460-ig	94	74	52	47
461— 470-ig	96	75	53	48
471— 480-ig	98	75	54	49
481— 490-ig	100	77	55	50
491— 500-ig	100	78	55	50
501— 510-ig	104	79	56	51
511— 520-ig	104	80	57	52
521— 530-ig	106	81	57	52
531— 540-ig	108	83	58	53
541— 550-ig	110	84	59	54
551— 560-ig	112	84	61	55
1001—1010-ig	184	138	101	92
1241—1250-ig	220	165	121	101

Szükségesnek tartjuk megjegyezni, hogy a tarifában két néven szerepel a szelet u. m. „pulpă de sfeclă” és „borhot de sfeclă”. A pulpă magasabb díjtétel alá esik, vagyis a „special IV.” díjtétel alá, a borhot a „special V.” díjtétel alá. A cukorrépaszeletet igénybe vevő gazdák közönséget a „Sp. V.” díjtétel alatt szereplő borhot érdekli és ezért csakis azt közöljük, Ezen díjtételek alkalmazását kell, hogy érvényesítsék annál is inkább, minthogy a régi tarifában is a borhot néven szereplő díjtételeket fizették.

Bortermés kilátások és az értékesítés. A kukorica rohamos megdrágulása a szesz árára ugyszólván teljesen h-tástalan maradt, a szeszgyártás a hitelezés beszüntetése folytán meglehetősen megcsappant. Viszont a magas szeszárak a bortelgyártást sem fokoz-

ták annyira, mint reméltük, az árak azonban 3—5 lejjel emelkedtek literenként. Az új bortermés ugyan nem sokat ígér, a nedves időjárás következtében a peronospora, stb. sok kárt tett egyes helyeken, viszont a szakszerű kezelés sok helyen meg tudta óvni a termést. A beálló meleg napok a termést minőségileg megjavították. Az árirányzat igen szilárd, mert egy hold szőlő megmunkálására a felemelt munkabérek miatt 12 ezer lejnél is többet kell ráfordítania átlagosan a szőlős gazdának. A hordóarak emelkedése és a vasúti fuvarozás drágulása miatt is még 5—8 százalékos drágulás várható.

P I A C.
Országos vásárok.

1926. szept. hó 13-án. Alsóbajom, Avasfelsőfalu, Borsa, Nagykároly, Réty. 14. é. Alsószombatfalva, Alsózorlem, Czikmántor, Lajosfalva, Nagyszeben, Temeshidegkut, Temesgyarmat, Zentelke. 15. é. Bácsi, Körösbánya, Szilágyfalva. 16. é. Brád, Erdőd, Gardányi, Kacza, Marosugra. 17. é. Hosszúfalu, Márkod, Margitta, Végvár, Orsova, Szászkabánya. 18. é. Déda, Nagymajtény, Simánd. 19. é. Bikszád, Lupsa.

Élőállat-árak. Hizott ökör exportra kg. 22—26 lej. — Beállítani való marha kg. 21—22 lej. — Első oszt. vágómarha 22—23 lej, II. oszt. 17—21 lej kg.-ként. — Fejőstehen darabja 9—14.000 lej. — Hizott sertés 28—34 lej kg.-ként, soványsertés 37—39 lej.

Gabonapiac,
Gabonaneműek árirányzata általában lanyha. A kukorica ára azonban egyre szilárdabb.

Gabonaárak métermázsanként ab feladóállomás:

	Erdélyben	Bánátban
Buza	820—850	830
Rozs	500	500
Zab régi	460—480	460—480
Zab új	520—530	450
Árpa (tok) régi	540—550	540
Árpa új	480—500	—
Tengeri	550—560	575—585

!MEZŐGAZDÁKNAK!

Hernyóenyv „HÖCHST”. Száraz vetőmagcsávázó „TILLANTIN”, Nedves vetőmagcsávázó „USPULUN”, „TILLANTIN” — „ZELIO” patkányirtó mérég, „ZELIO” egérirtó mérég-szemcsék. NITROGÉNTRÁGYÁK mint kénsavas ammoniák, „LEUNA” salétrom és Harnstoff. Továbbá a világhírű Bayer-féle „CERTAN” poloskairtó szer.

Kapható minden mezőgazdasági üzletben, drogeriában stb. — Ha nem volna raktáron, úgy forduljon alábbi címhez:

ROMANIL Rt.
Timișoara, Bánáti-ház 3949

APRÓHIRDETÉSEK.

Gazdatiszti, vagy ispáni állást keres 1927. január 1-ére fiatal, nős, szakiskolát végzett és nagy gyakorlattal bíró egyén, ki a mezőgazdasági gépek kezelését is érti. — Megkereső leveleket „927” jellegre a kiadóhivatal továbbítja. 3951

Szakiskolát végzett többévi gyakorlattal, gazdatiszti, ispáni, konyha-, gyümölcs- és díszkertészeti állást keresek mielőbbi belépésre. Ajánlatot a kiadó továbbítja. 3945.

Gazdatiszti állást keres 14 évi gyakorlattal bíró, nős, keresztény, végzett gazda. Az illető 9 évig 600 holdas mintagazdaságot vezetett, a tejjgazdaságban szeszgyárkezelésben teljesen jártas, román és német nyelvet is bírja. Az állást október 15-ikén elfoglalhatja. Cím a kiadóhivatalban. 3952.

Hasonlóképpen adó bírtok. Feltételek Cluj Calea Moșilor 42. 3954

Egyszerű igényű szak-képzett gazdasági ispánt keres dr. Wolf Gyula alsó-szentmihályfalvi gazdaságajövő évre. Cím Turda. 3953

Szakiskolát végzett fiatal ember szőlőkezelői, vagy pincemesteri állást keres. Leveleket „szorgalmas” jellegre a kiadó továbbítja. 3956.

Gladó szamosfalvi gazdaságunkba termelt nemesített buza vetőmag. Ára 100 kilónként 1100 L. és 6szil arpa vetőmag ára 100 kilónként 700 L. Megrendelések, míg a készlet tart, az összeg és szákok előzetes beküldése mellett eszközölhetők. Bognár és Szántó Rt. Cluj, Calea Regele Ferdinand Nr. 70. 3959

Mező és tejjgazdasági gyakorlattal bíró intéző nős állást keres októberi belépésre, Cím a kiadóban. 3960

Garantált ősz borsóvetőmagot keres Kendeffy-gazdaság Mezőmehesen.

Az országosan ismert és bevált „RADIKAL” patkányirtó szer

Árai a következők:
Nagy adag 135—
Kis adag 85—

Ládacsomagolásban bértelve:
4 nagyadagos láda 620—
10 kjsadagos láda 990—
5 „ „ 500—
3 „ „ 310—
2 „ „ 220—

Szétküldés postai utánvétellel.

„STANDARD” LABORATÓRIUM
KÉPVISELETE
Timișoara, IV. Bem ucca 34.

ODVOSI 3. SZÁMU

ŐSZI BUZA

eredeti nemesített bőven termő, a rozsdának és megdőlésnek kiválóan ellentálló vöröskalászu buza fajta vetőmagja megrendelhető a nemesítő:

Dr. Konopi Rálmán gazdaságában
Odvoșon, u. p. Conop, Arad megye.

Minden modern gazdaságban a

szuperfoszfát-műtrágya

nélkülözhetetlen. 150 kg. kiszórásával holdanként 200—300 kg. terméstöbblet érhető el.

„PHÖNIX” FABRICA DE ACID SULFURIC SI PRODUSE CHIMICE SOC. ANON. **BAIA-MARE.**